

วัดท่าคอย

ชื่อแหล่ง วัดท่าคอย

ที่ตั้ง บ้านท่าคอย ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

เส้นทางเข้าสู่แหล่ง จากถนนเพชรเกษม แยกเข้าอำเภอท่ายางประมาณ 2 กิโลเมตร จากอำเภอท่ายาง ไปตามถนนเข้าหมู่บ้านท่าคอยไปประมาณ 800 เมตร

สภาพภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

สภาพภูมิศาสตร์ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี

แหล่งน้ำ แม่น้ำเพชรบุรี

ประวัติ ไม่ปรากฏชัดว่าสร้างขึ้นเมื่อใด เมื่อพิจารณาจากหลักฐานที่เหลืออยู่ ได้แก่ อุโบสถ สันนิษฐานว่า มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

หลักฐานทางด้านโบราณคดี

1. **อุโบสถ** เป็นอาคารทรงไทย ก่ออิฐถือปูนขนาดยาว 5 ห้อง (23.60 เมตร) กว้าง 2 ห้อง (11.75 เมตร) ด้านหน้ามีฟาโลย่นอกไปรองรับด้วยเสาไม้กลมจำนวน 5 ต้น ฐานเป็นฐานปัทม์มีลักษณะอ่อนโค้ง ตัวอาคารสอบเล็กน้อย ผนังด้านข้างมีเสาอิง ประดับลายปูนปั้นที่หัวเสาเป็นบัวแฉกและเฟืองอุษะ เจาะช่องหน้าต่าง 2 บาน ที่ห้องที่ 2 และห้องที่ 4 เป็นซุ้มเรือนแก้วประดับลวดลายปูนปั้นบนแถบลด 2 ชั้น หน้าบันของซุ้มหน้าต่างทางด้านใต้ห้องที่ 2 เป็นรูปเทพพนม ห้องที่ 4 รูปหน้ากาล ส่วนซุ้มหน้าต่างทางด้านทิศเหนือห้องที่ 2 รูปยักษ์ยืนถือกระบอง ห้องที่ 4 รูปเทพนม

ด้านหน้า(ทิศตะวันออก) มีประตู 2 ประตูเป็นซุ้มเรือนแก้วแบบซุ้มหน้าต่าง ลายหน้าบันซุ้มประตูเป็นรูปเทพนม ผนังด้านหลังที่ปั้น

หลังคาเครื่องไม้มุงกระเบื้อง 2 ชั้น ลด 3 ตับ เครื่องลាយองไม้จำหลัก หน้าบันประดับลวดลายปูนปั้นทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ด้านหน้าตอนบนเป็นรูปเทพนมล้อมรอบด้วยลายก้านขดกระหนกทางใต้ ตอนล่างเป็นรูปมกร 2 ตัว หันหน้าเข้าหากัน ด้านหลังตอนบนรูปเทพนม ตอนล่างลายก้านขดทางใต้ ทางทำเป็นรูปเทพผุดออกมา

ภายในอุโบสถมีภาพเขียนที่เพดานห้องที่ 1 และห้องที่ 5 เป็นลายดาวเพดานในห้องที่ 1 ดาวใหญ่ตรงกลาง เขียนภาพหีน - หยาง

พระประธานปางมารวิชัยขนาดใหญ่ ประดิษฐานบนฐานชุกชีปูนปั้นปิดทอง เบื้องหน้ามีพระสาวกปูนปั้นนั่งประคองอัญช้อยู่บนฐานบัวปูนปั้นปิดทองเช่นกัน และในอุโบสถยังมีรอยพระพุทธรูปบาทจำลองเก็บรักษาไว้ อีก 1 รอย

รอบอุโบสถมีซุ้มเสมารูปกุบ บนฐานสิงห์ ใบเสมาจำหลักจากหินทรายแดง

2. **เจดีย์ราย** ด้านหน้าอุโบสถมีเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองขนาดเล็กตั้งเรียงกันอยู่ 4 องค์ บนฐานเดียวกัน ฐานเจดีย์เป็นฐานสิงห์ 2 ชั้น ถัดขึ้นไปเป็นบัวกลุ่ม บัวปากปลิง องค์ระฆัง บัลลังก์เหลี่ยม เสาทานบัวเถา ปลียอด และลูกแก้ว ถัดไปเบื้องหน้ามีกลุ่มเจดีย์ ลักษณะเดียวกันอีก 3 องค์ แต่มีขนาดย่อมกว่า

3. **ศาลาการเปรียญ** เป็นเรือนไม้ทรงไทยขนาดใหญ่ อยู่ด้านหลังอุโบสถหลังใหม่ ตั้งหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ยกพื้นสูง ยาว 8 ห้อง รองรับด้วยเสากลมขนาดใหญ่ จำนวน 32 ต้น ฝ้าด้านข้างเป็น ฝ้าลูกฝึก เจาะหน้าต่างห้องละ 2 ช่อง รวมด้านละ 16 ช่อง

ด้านหน้ากว้าง 4 ห้อง 2 ห้องกลางเจาะประตู 2 ประตู 2 ห้องข้างเจาะหน้าต่างห้องละ 2 บาน มีบันไดทางขึ้นอยู่ด้านหน้า ด้านหลังเจาะประตู 1 ช่อง หน้าต่าง 2 บาน ห้องริมด้านซ้ายกั้นฝาพับ หลังคาทรงจั่วไม่มีชั้นลด มีหลังคาปีกนกแผ่ลงมาทั้ง 4 ด้าน มุงกระเบื้องดินเผา มีช่องฟ้า ไบระกา หางหงส์ หน้าบันไม่มีลวดลาย

ภายในมีภาพเขียนที่เพดานห้องที่ 2, 3, 4, และ 5 เป็นภาพจิตรกรรมสีฝุ่น เขียนบนไม้ฝา เพดานซึ่งย้ายมาจากศาลาการเปรียญหลังเก่ามาปรุงขึ้นใหม่ และประกอบไว้ที่เพดานศาลาหลังใหม่ (หลังปัจจุบัน) ลักษณะเป็นภาพประดับแฝงคติธรรมได้แก่ภาพนภทส์ตีลังกัโฉบนาง กระต่ายในดวงจันทร์ ราชารถ พระจันทร์ นกยูงในดวงดาว ล้อมรอบด้วยเทพอัสสร รามสูร และเมฆลา

4. **หอระฆัง** ตั้งอยู่หลังอุโบสถหลังเก่าเป็นอาคาร 2 ชั้น ก่ออิฐถือปูน ฐานก่อทึบเป็นฐานสิงห์ ก่อผนังเตี้ย ๆ ล้อมรอบ เจาะช่องทางเข้าทั้ง 4 ด้าน ตรงกับช่องทางที่ตัวหอรระฆัง ซึ่งเจาะเป็นช่องโค้ง ชั้น 2 มีผนังเตี้ย ๆ ล้อมรอบ เจาะช่องทางเข้าทั้ง 4 ด้าน เหมือนชั้นล่าง ตัวอาคารทรงสี่เหลี่ยมเหมือนกันทั้ง 2 ชั้นแต่มีขนาดลดหลั่นกันตามลำดับ ประดับลวดลายปูนปั้นที่มุมรูปดอกไม้ หลังคาทรงเก๋งจีนหลังคาทำเป็นลอนคอสองประดับลายปูนปั้น ที่ยอดหลังคาและมุมทั้ง 4 ประดับบราลี (บูรณะแล้ว)

5. **หมู่กุฏิสงฆ์** ตั้งอยู่เยื้องไปทางทิศใต้ของอุโบสถหลังเก่าเป็นหมู่เรือนไทยยกพื้นสูง ปัจจุบันกำลังบูรณะปรับปรุง

การกำหนดอายุสมัย

อยุธยา - รัตนโกสินทร์

การประกาศขึ้นทะเบียน

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 100 ตอนที่ 167 วันที่ 18 ตุลาคม 2526

การระวางแนวเขต

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 100 ตอนที่ 167 วันที่ 18 ตุลาคม 2526

พื้นที่ ก 1 ไร่ 2 งาน 56 ตารางวา

พื้นที่ ข - ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา

รูปแบบของแหล่งโบราณคดี

วัดในพุทธศาสนา

วันเวลาที่ปฏิบัติงาน

สำรวจ 21 สิงหาคม 2539

บันทึก 24 สิงหาคม 2539

ผู้ปฏิบัติงาน

นางสาวพยุ่ง วงษ์น้อย

ที่มาของข้อมูล

ทะเบียนโบราณสถานในเขตหน่วยศิลปากร ที่ 2

รายงานการสำรวจจิตรกรรมฝาผนัง จังหวัดเพชรบุรี

(งานอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง กองโบราณคดี)

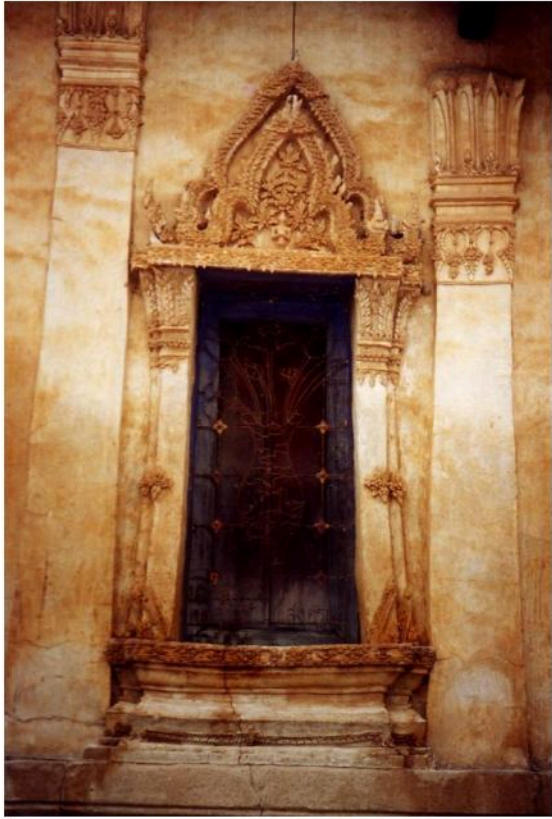
ภาพประกอบ :

อุโบสถวัดท่าคอย เป็นอุโบสถขนาดเล็กฐานอ่อนโค้ง ภายในมีภาพเขียนบนเพดานไม้

ด้านหลังอุโบสถวัดท่าคอย
ตัวอุโบสถสอบเล็กน้อย

ซุ้มหน้าต่างอุโบสถ วัดท่าคอย ประดับลวดลายปูนปั้น

ซุ้มประตู อุโบสถวัดท่าคอย ประดับด้วยลวดลายปูนปั้น เช่นเดียวกัน

หน้าบัน ด้านหน้า (ทิศตะวันตก) อุโบสถวัดท่าค้อย เป็นรูปเทพพนม ถัดลงมาเป็นมกรพันหน้าเข้าหากัน

หน้าบันด้านทิศตะวันตก อุโบสถ วัดท่าค้อย ตอนบนเป็นรูปเทพพนม
ตอนล่างเป็นลายก้านขดหางโต หางทำเป็นรูปครุฑออกมา

พระประธานในอุโบสถ เป็นพระพุทธรูป
ปูนปั้นปางมารวิชัย ประดิษฐานอยู่บน
ฐานชุกชีปูนปั้น

รอยพระพุทธบาทจำลอง เก็บรักษาไว้

ลายดาวเพดานภายในอุโบสถวัดท่าคอย

เสมาวัดท่าคอย เป็นเสมาขนาดเล็ก
สลักจากหินทรายแดง

หอระฆังวัดท่าคอย เป็นอาคารประยุกต์ทรงสี่เหลี่ยม

ศาลาการเปรียญวัดท่าคอย ที่เพดานมีภาพเขียนที่ย้ายมาจากศาลาเปรียญหลังเก่า

ภาพเขียนบนเพดานศาลาการเปรียญวัดท่าคอย เป็นภาพนกกยุง ในดวงดาวล้อมรอบด้วย เทพอัปสร รามสูร เมขลา และลายดวงดารา

ภาพเขียนเพดานศาลาการเปรียญวัดท่าคอย รูปกระต่ายในดวงจันทร์ล้อมรอบด้วยลายดาวเพดาน

ภาพเขียนบนเพดานศาลาการเปรียญวัดท่าคอย รูปราชรถพระจันทร์ล้อมรอบด้วยลายดาวเพดาน